

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут філології та журналістики
Кафедра слов'янської та романо-германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту філології та журналістики

Ольга Шарагіна

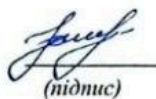
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАУКОВИЙ ДИСКУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії)

галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність: (спеціалізація):	D8 Право <i>(код і назва спеціальності (або спеціалізації))</i>
освітня програма	«Право» <i>(назва освітньої програми)</i>
форма навчання	денна <i>(денна / заочна)</i>

Київ – 2025 рік

РОЗРОБНИК кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри слов'янської та романо-германської філології

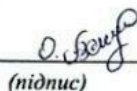

(підпис)

Людмила ІУЛДАШЕВА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри слов'янської та романо-германської філології

Протокол № 1 від 29.08.2025

Директор інституту

(підпис)

Ольга ШАРАГІНА

Гарант освітньо-професійної програми «Право», доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

(підпис)

Катерина БОРТНЯК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Назва навчальної дисципліни, код в ОНП	«Науковий дискурс української мови», ОКЗ
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1 рік, I семестр
Обсяг навчальної дисципліни: – кількість кредитів – загальна кількість годин <i>аудиторних за видами занять:</i> – практичні заняття – самостійна робота	3 кредити
	90 годин
	24 годин
	66 годин
Вид підсумкового (семестрового) контролю	1 семестр - залік (усний)
Інформація про консультації	Консультації: Щовівторка 12.00-14.00, вул. Дж.Маккейна, 33, каб. 414
Мова викладання	українська
Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Юлдашева Людмила, кандидатка філологічних наук, доцентка
Контактна інформація викладача	kushch.nataliya@tnu.edu.ua
Покликання на силабус на вебсайті Університету	
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Анотація дисципліни. Курс «Науковий дискурс української мови» належить до професійно зорієнтованих навчальних дисциплін, вивчення яких допоможе науково досконало висловлюватися українською мовою; викладається у 1 семестрі в обсязі 90 годин / 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p> <p>Навчальним планом передбачено в рамках курсу для денної форми навчання 24 години аудиторних практичних занять і 66 години самостійної роботи.</p> <p>Підготовка докторів філософії – це розвиток загальних та фахових компетентностей для здійснення науково-дослідної, проектно-аналітичної і просвітницької діяльності в галузі психології та педагогіки, а також викладацької роботи.</p> <p>Дисципліна спрямована на здобуття компетентностей, необхідних для ініціювання, організації та проведення комплексних теоретичних досліджень в галузі психології та педагогіки, науково-дослідної та інноваційної діяльності, оволодіння методологією науково-педагогічної роботи, а також проведення власного оригінального наукового дослідження в галузі психології та педагогіки, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Мета вивчення дисципліни: сформувати наукову культуру усного та писемного дискурсу української мови. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:</p> <p>знати: ознаки термінів та особливості їх уживання; розуміння наукового дискурсу; стилі української мови; жанри наукового стилю; норми української літературної мови;</p> <p>оволодіти такими компетентностями: вести розгорнутий монолог з фахової проблематики; володіти науковим дискурсом української мови за фахом; виробити</p>	

власний науковий стиль спілкування й письма; виголошувати наукові тексти українською мовою; здійснювати фаховий аналіз наукового тексту українською мовою.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню **цілей** через реалізацію загальних компетентностей (ЗК), спеціальних (фахових, предметних) компетентностей (СК) та програмних результатів навчання (РН).

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІК Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі права професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

Загальні та спеціальні компетентності (ЗК, СК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)..

ЗК4. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

РН2. Вільно презентувати та обговорювати, з фахівцями в галузі права і нефахівцями, результати досліджень, наукову та прикладну проблематику права, державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних наукових виданнях.

РН3. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права

РН 6. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.

Пререквізити. Вивчення дисципліни «Науковий дискурс української мови» спирається на знання здобувачів освіти з курсів «Українська мова за професійним спрямуванням», «Право» магістерського рівня.

Постреквізити. Курс «Науковий дискурс української мови» належить до професійно зорієнтованих навчальних дисциплін, вивчення яких допоможе глибше опанувати майбутню професію, допоможе науково досконало висловлюватися українською мовою.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри слов'янської та романо-германської філології, які безпосередньо проводять заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою kaf.srgf@tnu.edu.ua.

3. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Формат завдання	Кількість годин
Практичні заняття		
РОЗДІЛ 1. Граматичні норми сучасної української мови		
Тема 1.1. Лексичні норми. Норми української літературної мови. Стилі сучасної української мови. Лінгвоцид в Україні. Терміни та їх	1. Ознайомитися з матеріалом.	2

місце в науковому мовленні. Професійна лексика. Типові лексичні помилки в науковому стилі.	2. Створити конспект заняття.	
Тема 1.2. Граматичні норми. Граматичні норми іменників. Граматичні норми прикметників. Особливості вживання дієслівних форм у науковому стилі. Нормативність уживання прийменників у наукових текстах.	1. Ознайомитися з матеріалом. 2. Створити конспект.	2
Тема 1.3. Синтаксичні норми. Синтаксичні конструкції в науковому стилі. Нормативність уживання сурядних і підрядних сполучників у наукових текстах.	1. Ознайомитися з матеріалом. 2. Створити конспект.	2
РОЗДІЛ 2. Жанри наукового дискурсу		
Тема 2.1. Поняття про науковий дискурс. Розуміння тексту й дискурсу. Потрактування наукового дискурсу. Ознаки наукового дискурсу.	1. Ознайомитися з матеріалом. 2. Створити конспект.	2
Тема 2.2. Первинні наукові жанри. Сутність жанрів наукової комунікації. Наукова стаття. Комунікативні цілі статті. Вимоги до статті. Монографія. Дисертація.	1. Ознайомитися з матеріалом. 2. Створити конспект.	4
Тема 2.3. Вторинні жанри наукової комунікації. Рецензія. Відгук. Анотація. Автореферат. Тези. Підручник.	1. Ознайомитися з матеріалом. 2. Створити конспект.	4
РОЗДІЛ 3. Академічна риторика.		
Тема 3.1. Види публічного мовлення. Академічне мовлення. Жанри публічного мовлення. Вимоги до академічного дискурсу.	1. Ознайомитися з матеріалом. 2. Створити конспект.	4
Тема 3.2. Науковий етикет. Поняття культури мовлення. Академічна доброчесність. Мовленнєво-етикетні вимоги до наукового дискурсу. Етикетні норми сучасної ділової людини.	1. Ознайомитися з матеріалом. 2. Створити конспект.	4
Всього годин		24
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ		
Самостійна робота		
РОЗДІЛ 2. Жанри наукового дискурсу.		
Тема 2.3. Вторинні жанри наукової комунікації.	1. Підготувати рецензію на дисертацію / відгук про автореферат (20 балів). 2. Матеріали Теми 2.3.	
РОЗДІЛ 3. Академічна риторика.		
Тема 3.2. Науковий етикет.	1. Підготувати й виголосити наукову промову за темою своєї дисертації (20 балів). 2. Матеріали Теми 3.2.	

4.Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю (заліку) з дисципліни «Науковий дискурс української мови »

1. Норми української літературної мови.
2. Стили сучасної української мови.
3. Лінгвоцид в Україні.
4. Терміни та їх місце в науковому мовленні.
5. Професійна лексика.
6. Типові лексичні помилки в науковому стилі.
7. Граматичні норми іменників.
8. Граматичні норми прикметників.
9. Особливості вживання дієслівних форм у науковому стилі.
10. Нормативність уживання прийменників у наукових текстах.
11. Синтаксичні конструкції в науковому стилі.
12. Нормативність уживання сурядних і підрядних сполучників у наукових текстах.
13. Розуміння тексту й дискурсу.
14. Потрактування наукового дискурсу. Ознаки наукового дискурсу.
15. Сутність жанрів наукової комунікації.
16. Наукова стаття. Вимоги до статті.
17. Монографія.
18. Дисертація.
19. Рецензія.
20. Відгук.
21. Анотація.
22. Автореферат.
23. Тези.
24. Підручник.
25. Академічне мовлення.
26. Поняття про академічний дискурс.
27. Поняття культури мовлення.
28. Академічна доброчесність.
29. Мовленнєво-етикетні вимоги до наукового дискурсу.
30. Етикетні норми сучасної ділової людини.

5.ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У режимі очного / онлайн навчання вивчення навчальної дисципліни «**НАУКОВИЙ ДИСКУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**» передбачає відвідування навчальних занять та / або доєднання кожного здобувача до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для обміну думками.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає доєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувачу вищої освіти пропонується самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи тощо.

У режимі очного навчання програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності передбачає:

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійний проектор;
- комп'ютер/ноутбук/планшет;
- інтерактивні дошки;
- наявність персонального комп'ютера (мультимедійного проектора, планшета, інтерактивної дошки тощо).

6. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть самостійними, їхніми власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Під час виконання письмових контрольних робіт, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами інформації заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для незарахування роботи викладачем.

Дотримання принципів та норм етики. Під час занять здобувачі вищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики, дотримуються правил внутрішнього розпорядку ТНУ ім. В.І. Вернадського. Поводяться толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти повинні відвідувати усі лекції, семінарські / практичні заняття з навчальної дисципліни та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Недопустимі пропуски та запізнення на заняття без вагомих причин, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття/контрольного заходу без дозволу викладача. Критично сприймається несвоєчасне виконання поставленого завдання, терміни захисту індивідуального завдання (у контексті самостійної роботи), терміни ліквідації заборгованості.

До семестрового контролю будуть допущені ті студенти, які набрали не менше ніж 40 б. (робота на семінарах, самостійна, індивідуальна робота). Решту балів студент може добрати на підсумковому контролі, відповівши на два теоретичних питання (із переліку питань до підсумкового контролю), кожне з яких може бути оцінене максимально на 10 б., і виконавши два практичних завдання, кожне з яких може бути оцінене максимально на 10 б.; разом – 40 б. Окрім цього, до семестрового контролю не будуть допущені ті студенти, які без поважних причин пропустили більше ніж 50 % лекційних та більше ніж 50 % семінарських / практичних занять.

Для дистанційної форми навчання обов'язковим є: доєднання до не менше ніж 50 % лекційних та не менше ніж 50 % семінарських / практичних занять; присутність на заняттях з увімкненою камерою; навчально-наукова активність студента на кожному семінарі, коли здобувач вищої освіти присутній в онлайн-форматі.

Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання всіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також у будь-який зручний для викладача час.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій, передбачених нормативними документами ТНУ ім. В.І. Вернадського, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

7.СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Підсумковий контроль (залік)						Сума балів - 100			
Кіл-ть балів за кожен вид роботи									
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3			
Пр 1.1	Пр 1.2	Пр 1.3	Пр 2.1	Пр 2.2	Пр 2.3	Пр 3.1	Пр 3.2	Сам 2.3	Сам 3.2
5	5	5	5	10	10	10	10	20	20

Пр – практичне заняття;
Сам – самостійна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Залік (відмінно)	A	відмінне виконання, 100-90 % виконаних завдань
80-89	Залік (добре)	B	вище середнього рівня, 89-80 % виконаних завдань
75-79	Залік (добре)	C	загалом правильне виконання, 79-75 % виконаних завдань
66-74	Залік (задовільно)	D	достатній рівень, 74-64 % виконаних завдань
60-65	Залік (задовільно)	E	виконання відповідає мінімальним критеріям, 63-60 % виконаних завдань
35-59	Незараховано	FX	необхідне перескладання, 59-35 % виконаних завдань
0-34	Незараховано	F	необхідне повторне вивчення курсу, 34-1 % виконаних завдань

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

(основна, допоміжна література, інформаційні ресурси в мережі Інтернет)

Основні

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Київ : Право, 2001. 47 с.
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII : станом на 18 берез. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про мови в Українській РСР : Закон України. Київ : Україна, 1994. 15 с.
4. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 144 с.

5. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підручник. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2020. 272 с.
6. Дудик П. С. Синтаксис української мови : підручник для студентів закладів вищої освіти. Київ : Академія, 2010. 384 с.
7. Загнітко А. П. Лінгвістика тексту. Донецьк, 2007. 312 с.
8. Культура наукової мови : навч. посіб. / Н. О. Лисенко, Н. В. Піддубна, О. О. Тележкіна. Харків : Вид-во НФаУ, 2013. 271 с.
9. Методологія наукових досліджень у галузі : практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад. Н. І. Бурау, В. С. Антонюк, Д. О. Півторак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
10. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019. 368 с.
11. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 226 с.
12. Основи наукових досліджень. Курс лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 172 «Електронні комунікації та радіотехніка» / уклад. О. Б. Шарпан. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 89 с.
13. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради : навч. посіб. Київ : Либідь, 2001. 240 с.
14. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : ДГУ, 2018. 103 с.
15. Чмиленко Ф. О., Жук Л. П. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
16. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підручник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид., допов. Київ : Академія, 2010. 408 с.
17. Новий український правопис - ЦУЛ, 2025., с.284

Додаткові

1. Бабич Н. Основи культури мовлення. Львів : Світ, 1991. 287 с.
2. Гринчишин Д., Капелюшний А., Сербенська О., Терлак З. Словник-довідник з культури української мови. Київ : Знання, 2004. 367 с.
3. Караванський С. Секрети української мови. Київ, 1994.
4. Климова К. Я. Основи культури і техніки мовлення. Київ, 2007. 238 с.
5. Куц Н. Реалізація кількісної (квантитативної) семантики (на матеріалі приєменникових еквівалентів сучасної української мови). Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія: Проблеми граматики і лексикології української мови. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015.
6. Куц Н. Сучасні українські приєменникові еквіваленти: семантика умови. Філологія і лінгвістика в сучасному суспільстві : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 30–31 жовт. 2015 р.). Херсон : Гельветика, 2015. С. 19–22.
7. Нетлінна сила українства : інтернет-публікація за результатами Всеукр. заоч. наук.-практ. інтернет-конф. «Горбачуківські студії» (16–19 квіт. 2016 р., м. Слов'янськ).
8. Пономарів О. Культура мови. Мовностилістичні поради. Київ : Либідь, 1999. 238 с.
9. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. Київ, 1984.
10. Сагач Г. Мистецтво ділової комунікації. Київ, 1999. 245 с.

11. Сагач Г. Похвальне красномовство. Київ, 1996.
12. Сербенська О. Н. Культура усного мовлення. Практикум : навч. посіб. Київ, 2004. 216 с.
13. Юлдашева Л. П., Кобіліна Ю. М., Коломинська Т. Б. Прагматичні особливості заголовків сучасної української літератури. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Вип. 1. С. 83–90.
14. Юлдашева Л. П. Порівняльні конструкції у сучасній війсьній ліриці. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2023. Т. 34 (73). № 4. С. 55–63.
15. Юлдашева Л. П., Кобіліна Ю. М. Мотиваційні типи заголовків. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Т. 33. С. 65–72.
16. Шитик Л. В., Юлдашева Л. П. Прецедентні феномени у сучасній українській поезії про війну. Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки. Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2023. Вип. 28. С. 49–58.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. "Мова інфо": <http://www.mova.info/>
3. Словники на mova.info: <http://www.mova.info/Page.aspx?l1=61>
4. Український лінгвістичний портал: <http://ulif.org.ua>
5. Lingvo Online – безкоштовний онлайн-словник. Російсько-англійський, українсько-англійський, тлумачний український словник та інші словники безкоштовно: <http://www.lingvo.ua/uk>
6. Словник іншомовних слів: <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.shtml>
7. Українська Вікіпедія. Вільна енциклопедія: http://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_стаття
8. Донецький лінгвістичний портал: <http://www.mova.dn.ua/>
9. Я розмовляю українською. Антисуржик: <http://www.arkas-proswita.iatp.org.ua/>
10. Українські онлайнні словники. Лінгвістичні мовні ресурси та розваги: <http://lingresua.tripod.com/>
11. Українські неологізми: <http://words.volyn.net/>
12. Електронна бібліотека "Чтиво": www.chtyvo.org.ua
13. Лінгвістична література на linguists.narod.ru: <http://linguists.narod.ru/downloads1.html>
14. Онлайн словники та онлайн перекладачі: http://www.unika.in.ua/ua/dic_ua.php
15. Короткий словник лінгвістичних та перекладацьких термінів (Бик І.С.): <http://www.franko.lviv.ua/faculty/intrel/tpp/glossary.htm>
16. Бібліотека "Віртуальна Русь". Розділ "Мовознавство": http://ruthenia.info/text/lang/index_all.htm
17. Бібліотека "Ізборник". Наукові праці з мовознавства: <http://litopys.org.ua/links/inmovozn.htm>
18. Лінгвістичний форум: <http://lingvoforum.net/>
19. Сайт Лінгвістичного музею Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://www.langs.com.ua/>

20. Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка: <http://journalib.univ.kiev.ua/>
21. Персональний сайт доцента, кандидата філологічних наук Ситар Ганни Василівни: <http://mova.interdon.net/3.html>
22. Словники он-лайн (100 видатних українців; Неправильно - правильно [Волощак М.]; Орфографічний словник української мови; Російсько-український словник сталих виразів; Словник синонімів української мови; Словник фразеологічних синонімів та ін.): <http://www.rozum.org.ua/>
23. Вільна бібліотека, підручники та навчальні посібники для заочування: <http://freelib.in.ua/load/78-1-2>
24. Навчальний посібник О. Пономаріва «Культура слова: мовностилістичні поради» <http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/peredmova>
25. Словник української мови (в 11 томах): онлайн-версія: <http://sum.in.ua/>